

2022-02-07

Miljödepartementet
M2021/02118
m.remissvar@regeringskansliet.se
cc: m.kemikalienheten@regeringskansliet.se

Remissvar: En förbättrad förpackningsinsamling – förändrade roller för kommuner och producenter

Inledning

SÖRAB är ett regionalt avfallsbolag som ägs av kommunerna Danderyd, Järfälla, Lidingö, Sollentuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Upplands Väsby och Vallentuna. SÖRABs uppdrag är att på ett miljöriktigt och rationellt sätt ta hand om det kommunala avfall som uppkommer i ägarkommunerna, förutom Stockholm. I kommunerna, förutom Stockholm, finns ca 530 000 invånare samt ett stort antal verksamheter som genererar kommunalt avfall. SÖRAB tar även emot verksamhetsavfall från företag.

SÖRAB och dess ägarkommuner har ett omfattande samarbete, bland annat inom ramen för den gemensamt framtagna avfallsplanen som tar sin utgångspunkt i cirkulär ekonomi och att det ska vara lätt att göra rätt.

Om förutsättningarna i SÖRAB-regionen

SÖRAB konstaterar att andelen förpackningar i restavfallet i stort sett inte förändrats sedan systemet med producentansvar etablerades 1995. Det, samt ambitionen att skapa ett fossilfritt avfallsbränsle, är några av orsakerna till att SÖRAB investerat i den eftersorteringsanläggning, belägen i Brista i Sigtuna, som togs i bruk i slutet av 2020. I eftersorteringsanläggningen sorteras plast och metall ut från restavfallet med så kallad NIR-teknik. Anläggningen är för närvarande den enda i Sverige, men byggnation av en liknande anläggning påbörjas inom kort i Högdalen, Stockholm.

I SÖRABs ägarkommuner sker omfattande nybyggnation. Kommunernas exploatering sker i allt väsentligt i form av flerbostadshus med sikte på täta stadsmiljöer med så lite tung trafik som möjligt. Fördelningen idag innebär att ca 1/3 av invånarna bor i småhus och 2/3 i flerbostadshus, andelen boende i flerbostadshus kommer i och med pågående och planerade projekt att öka. Som en följd av rådande planeringssätt så byggs och planeras många nya områden med sopsugslösningar. I allmänhet byggs nya sopsugar med tre inkast; ett för matavfall, ett för restavfall och ett för en eller flera fraktioner av till exempel förpackningar eller tidningar. Därtill finns ett inte obetydligt antal tidigare anlagda sopsugar med endast ett inkast.

2022-02-07

- Avlämning av förpackningar ska enligt förslaget fördelas utifrån producentansvarsorganisationernas (PAO) marknadsandelar. Det gäller för vart och ett av materialslagen. Vi ser en risk att den dominerande aktören ställer andra, eventuellt hårdare, krav på materialet än idag. Detta riskerar att hämma utvecklingen på återvinningsidan. Olika PAO kan erbjuda olika lösningar för fortsatt behandling. PAO kan komma att ställa materialkrav enkom utifrån återvinningsprocessen som då kommer att diktera insamlingsprocessen. SÖRAB är i stället intresserade av att hitta den återvinningsprocess som bäst fungerar med insamlingsprocessen. Återvinningsmålen bör vara det som styr balansen mellan dessa olika intressen, inte intressena i sig.
- Förslaget om separat insamling i utomhusmiljöer innebär en enorm utmaning och frågan är vilken kvalitet som går att uppnå i utsorterat material. Försök som hittills gjorts visar på svårigheten. SÖRABs eftersorteringsanläggning skulle kunna spela en viktig roll för flera av materialslagen.
- Föreslagen ersättningsmodell ger den enskilda kommunen ingen garanti för kostnadstäckning trots att producenterna har hela ekonomiska ansvaret. Förutom ersättning per invånare ska enligt förslaget antalet LIP även påverka ersättningen, vi har tidigare i detta yttrande flaggat för svårigheten att åstadkomma LIP i täta stadsmiljöer. Vi har förståelse för att en schablonmässig ersättning är föreslagen av praktiska skäl, men det är viktigt att ersättningsmodellen har en inbyggd flexibilitet så att justering kan ske efter hand så att producenterna tar det ekonomiska ansvar som åligger dem.

Med vänlig hälsning

SÖRAB, Söderhalls Renhållningsverk AB

Johanna Leback

Miljöchef

Miljö och hållbarhet